

[Bilgrav-Nielsen.]

spørgsmål, nemlig at vi har set dem i sammenhæng og har aftalt, hvilke samlede økonomiske rammer der skulle gælde. Nu beslutter man at lægge et meget stort beløb ind for en årrække på 10, og vi ved, at det ikke bliver muligt at indpasse dette, uden at det berører de øvrige anskaffelser, der skal finde sted. Det er et af de resultater, udvalgsarbejdet har givet: der er ingen sikkerhed for, at dette ikke betyder øgede forsvarsudgifter, der er stor sandsynlighed for, at det vil gøre det, fordi halvdelen af det materielanskaffelsesbeløb, der vil blive afsat, skal gå til disse flykøb.

Derefter kan vi sige, at der stadig er usikkerhed om en række punkter. Der er navnlig stor usikkerhed om, hvad det er for en pris, Danmark skal betale, vi kan ikke få besked om det, man ved det ikke, det afhænger bl. a. af, hvor mange maskiner der kan sælges til tredjelande, og hvor mange USA selv vil aftage. USA vil ikke give nogen garanti for, hvor mange de aftager; prisen er derfor højst usikker.

På den baggrund er det jo meget komisk, at man siger, at når det nu kun drejer sig om 48, men med sikkerhed for 10 yderligere, er der åbnet for, at man kan føre sikkerhedspolitiske og forsvarspolitiske forhandlinger; så er der ligesom skabt en ventil for, at der ikke sker noget ubehageligt overraskende økonomisk. Men vi ved også, at det ikke er givet, at prisen bliver mindre end 2.400 mill. kr., fordi vi går fra 58 til 48. Der skal forhandles om prisen igen, hvis man beslutter sig for færre end 58; det har forsvarsministeren tydeligt sagt i sin fremsættelse her i salen.

Det andet spørgsmål, der er megen usikkerhed om, er den integrering, der vil ske af dansk industriproduktion i forbindelse med købet af den amerikanske maskine. Også det spørgsmål er ganske uafklaret, det har ikke været muligt at få konkret viden om, hvad det drejer sig om. Det har ikke været muligt at få konkret viden om, hvilke følger det får, at vi her binder os til denne medproduktion af våben.

Derimod står det klart, at forsvarsministeren — og jeg formoder også den tidligere forsvarsminister — har ladet sig binde til kun at forhandle i fællesskab med Euro-

gruppen, altså de europæiske NATO-landes våbenindkøbsforening, om nyt materiel til forsvaret, om nye fly. Det er den reelle baggrund for, at det svenske tilbud aldrig har fået en chance. Det har aldrig fået en chance, og det kan ikke få en chance; uanset om prisen kun havde været halvt så høj på de svenske maskiner, ville det ikke have fået en chance. Ministeren har været så venlig at give os skriftligt, hvad han fortalte mundtligt i udvalget; man kunne ikke gå i gang med at vurdere det svenske tilbud til Danmark, fordi man var forpligtet over for fællessamarbejdet.

Jeg vil gerne spørge her: hvornår har ministeren fået politisk bemyndigelse til at binde sig til, at anskaffelse af materiel til forsvaret skal ske i enighed inden for Eurogruppen og i dette tilfælde her inden for de 4 lande? Hvilke perspektiver ligger der heri for fremtiden? Er det et spørgsmål, som den socialdemokratiske gruppe har taget op og endeligt afgjort, at sådan bør det være? Jeg synes, det er bekymrende. Det er indlysende, at der i det svenske tilbud var mulighed for en medproduktion, en civil industriel kompensation, som absolut var at foretrække fremfor det, vi nu bliver indrulleret i.

Det andet, der er klart, er, at der ikke alene har været forhandlet om 58 fly, der har været forhandlet videre. Der er ikke nogen bindinger, men der har været forhandlet videre, det er ganske indlysende. I Jyllands-Posten i går redegør den militærpolitiske medarbejder for, at det, vi gør nu i dag, er begyndelsen; der følger 58 efter. I Kristeligt Dagblad i går er der også en militærteknisk redegørelse for, hvorfor der må følge 58 maskiner efter. Den militærpolitiske medarbejder i Kristeligt Dagblad fortæller, at dette med standardisering har ingen mening med 58, som man nu taler om, det har kun mening, hvis de efterfølgende 58 også bliver amerikanske maskiner. Derfor siger han — jeg citerer fra Kristeligt Dagblad i går:

„Det, folketinget skal tage stilling til, hvis forsvarsminister Orla Møller mener noget med standardisering, er således anskaffelse af 116 jagerfly, ellers kan det i realiteten være lige meget . . .“

Og det er naturligt, at sådan har man også opfattet det i forsvarsministeriet, det